

**Egzamin maturalny
maj 2009**

**HISTORIA MUZYKI
POZIOM ROZSZERZONY**

**KLUCZ PUNKTOWANIA
ODPOWIEDZI**

Zasady oceniania:

- za rozwiązanie zadań z arkusza można uzyskać maksymalnie 50 punktów
- za odpowiedzi do poszczególnych zadań przyznaje się wyłącznie pełne punkty
- za zadania otwarte, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się punkt wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną
- za zadania, za które można przyznać więcej niż jeden punkt, przyznaje się tyle punktów, ile prawidłowych elementów odpowiedzi (zgodnie z wyszczególnieniem w modelu) przedstawił zdający
- jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), o ilu jest mowa w poleceniu
- jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu), świadczą o pełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają logice udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.

Część I (20 punktów)

Zadanie		Odpowiedzi	Klucz punktowania	
			Punkty za część zadania	Punkty za całe zadanie
1.		1-B, 2-A, 3-C za wszystkie prawidłowe połączenia 1 punkt		1
2.		organy wodne lub hydraulis		1
3.		alba		1
4.		organum motet za uzupełnienie dwóch luk 1 punkt		1
5.		<i>preludium, toccata, preambulum</i> za trzy podkreślenia 1 punkt		1
6.		Odpowiedzi oczekiwane: - wyrazistość tekstu słownego - styl sylabiczny - uproszczenie rytmiczne, stosowanie techniki nota contra notam - uproszczenie melodyki (ograniczenie melizmatyki) - stosowanie skali modalnej - stosowanie techniki polichóralnej za każdą cechę zgodną ze stylem palestrinowskim	1	2
7.		basso continuo, technika imitacyjna, technika koncertująca za podanie dwóch technik 1 punkt		1
8.		<i>temat, łącznik, kontrapunkt, odpowiedź</i> za podkreślenie 4 współczynników 1 punkt		1

9.	A.	Koncert posiada trzy części: 1 cz. szybka (odp. akceptowana: allegro), forma sonatowa 2 cz. wolna (odp. akceptowana: andante), najczęściej ABA ₁ 3 cz. szybka (odp. akceptowana: presto, allegro), rondo	2	
		za podanie ilości części, ich tempa i form		1
	B.	Wirtuozowska kadencja występuje pod koniec pierwszej części koncertu.	1	
10.		Cechy: - miejsce i tematyka opery – wieś polska - wprowadzenie gwary ludowej - stosowanie rytmiki polskich tańców narodowych - stylizacja polskich tańców narodowych - cytaty polskiej muzyki ludowej	2	
		za podanie 2 cech		1
		za podanie 3 cech		2
11.		<i>Wojskowa</i>	1	
12.	A.	Zygmunt Noskowski <i>Step</i> Uwaga: Egzaminator przyznaje punkty za poprawne odpowiedzi w części B i C, jeżeli zdający poprawnie rozwiązał część A zadania.	1	3
	B.	<i>Ogniem i mieczem</i> H. Sienkiewicza (odp. akceptowana: <i>Trylogia</i> H. Sienkiewicza)	1	
	C.	pierwszy polski poemat symfoniczny	1	
13.		<i>Straszny dwór</i> – J. Chęciński <i>Widma</i> – A. Mickiewicz <i>Halka</i> – W. Wolski za trzy lub dwa prawidłowe połączenia 1 punkt	1	
14.		wartość dodana	1	
15.		preparacja fortepianu (fortepian preparowany)	1	

Część II – Analiza przykładów muzycznych (10 punktów)

Zadanie		Odpowiedzi	Klucz punktowania	
Numer zadania	Część zadania		Punkty za części zadania	Punkty za całe zadanie
16.		Przykładowe odpowiedzi: - współbrzmienia wynikające ze stosowania skali całotonowej, pentatoniki - wprowadzenie dźwięku burdonowego (nuty stałe) - centralizacja dźwięku "b", harmonika centrowa - paralelizmy, przesunięcia równoległe struktur akordowych, mikstury - kolorystyczna funkcja akordu - pochodny równoległych oktaw, kwint i tercji wielkich		2
		za każdą prawidłowo podaną cechę	1	
17.		bitonalność (odp. akceptowana: politonalność)	1	1
18.		Przykładowe odpowiedzi: - brzmienie o dużej intensywności - nieregularność akcentów - eksponowanie dysonansów - polimetria		3
		za każdą prawidłowo podaną cechę	1	
19.	A.	Odpowiedź powinna zawierać informację, że pola 12-dźwiękowe to odcinki utworu, w których kompozytor wykorzystuje w układzie horyzontalnym i wertykalnym wszystkie 12 wysokości dźwięków bez powtórzeń.	1	2
	B.	Odpowiedź powinna zawierać informację, że w miniaturze Weberna występuje atonalna regulacja materiału 12-tonowego, natomiast w preludium Debussy'ego podstawą dźwiękową jest skala całotonowa i pentatonika, a centrum tonalne stanowi nuta stała. <u>Uwaga:</u> 1 punkt jest przyznawany za wskazanie na zróżnicowanie materiału dźwiękowego obu utworów i/lub podjęcie problemu tonalności i atonalności.	1	
20.	A.	neoklasycyzm	1	2
	B.	imitacyjna (odp. akceptowana: fugowana, fugi)	1	

Część III – Zadanie rozszerzonej odpowiedzi (20 punktów)

Punkty za kompozycję oraz język przyznawane są wówczas, gdy praca jest na temat.

Temat nr 1

Kryterium ogólne	Kryterium szczegółowe	Kryterium w pełni zrealizowane	Punkty częściowe	Maks. pkt	
Treść pracy	Teza	Zgodność treści z tematem. Teza lub własne stanowisko sformułowane w sposób jasny i przekonujący		1	
	Dobór argumentów	<ul style="list-style-type: none"> - Przemiany (poszerzanie) systemu dur-moll w II poł. XIX w. - Przyczyny i/lub przejawy kryzysu systemu na przełomie XIX i XX w. - Kontynuacja systemu w XX w. - Przykłady nowych systemów wykształconych w XX w. 	4	15	
	Omówienie argumentów (adekwatne do wskazanych zjawisk)	<ul style="list-style-type: none"> - Rozbudowanie odniesień funkcyjnych - Chromatyzacja, alteracje - Mieszanie trybów - Bifunkcyjność, polifunkcyjność - Bitonalność, politonalność - Inne sposoby centralizacji (burdon, ostinato) - Zmiany podstawy skalowej (modalizm, pentatonika, skala całotonowa) - Zmiany struktury akordów (kwartowe, wielkotercjowe) - Nowe systemy (np. dodekafonia, systemy indywidualne) 	5		
	Znajomość twórczości	Dobór przykładów adekwatny do omawianych zjawisk – oczekiwane odwołania do twórczości następujących kompozytorów: Wagner, Liszt, Mahler, Debussy, Strawiński, twórcy szkoły wiedeńskiej XX w., Bartok, Hindemith, Messiaen, Penderecki i in.	4		
		Wnioski z analizy i odniesienie do cytatów	2		
	Poprawne stosowanie terminologii	Właściwe posługiwanie się terminami i pojęciami muzycznymi, świadczące o ich zrozumieniu			1
	Synteza	Jasno i przekonująco sformułowane wnioski			1
Kompozycja	Struktura pracy	Czytelna struktura pracy, wstęp, rozwinięcie i zakończenie zachowują właściwe proporcje			1
Język	Poprawność językowa i stylistyczna	Poprawność gramatyczna i stylistyczna. Przejrzysty układ graficzny, czytelne pismo		1	

Temat nr 2

Kryterium ogólne	Kryterium szczegółowe	Kryterium w pełni zrealizowane	Punkty częściowe	Maks. pkt	
Treść pracy	Teza	Zgodność treści z tematem. Teza lub własne stanowisko sformułowane w sposób jasny i przekonujący		1	
	Dobór argumentów	Wykazanie powiązań niektórych kierunków w muzyce z innymi dziedzinami sztuki	1	15	
		<ul style="list-style-type: none"> - Omówienie przyczyn różnorodności stylów i technik w muzyce I poł. XX w. - Wskazanie różnych postaw twórczych i estetycznych (np. negatywny i pozytywny stosunek do tradycji) - Podanie przykładów różnych nurtów stylistycznych i nowych technik w muzyce tego czasu (oczekiwane jest wskazanie min. 3 kierunków i 2 technik) 	3		
	Omówienie argumentów (adekwatne do wskazanych zjawisk)	<ul style="list-style-type: none"> - Omówienie cech wybranych przykładów stylów (np. impresjonizmu, ekspresjonizmu, symbolizmu, folkloryzmu, neoklasycyzmu, bruityzmu) - Wyjaśnienie zasady wskazanych technik lub środków kompozytorskich (np. dodekafonii, punktualizmu, serializmu, techniki pól 12-dźwiękowych, politonalności) 	5		
	Dobór przykładów	Przykłady adekwatne do omówionych zjawisk z zakresu muzyki i innych dziedzin sztuki I połowy XX w.	4		
		Uwzględnienie wniosków z analizy utworów z poprzednich części arkusza	1		
		Skomentowanie cytatów, wyrażenie własnej opinii	1		
	Poprawne stosowanie terminologii	Właściwe posługiwanie się terminami i pojęciami muzycznymi, świadczące o ich zrozumieniu			1
	Synteza	Jasno i przekonująco sformułowane wnioski			1
	Kompozycja	Struktura pracy	Czytelna struktura pracy, wstęp, rozwinięcie i zakończenie zachowują właściwe proporcje		
Język	Poprawność językowa i stylistyczna	Poprawność gramatyczna i stylistyczna. Przejrzysty układ graficzny, czytelne pismo			1